

Peruskoulu: Suomen suurin kulttuurikeskus

Eeva Anttila, Liisa Jaakonaho, Marja-Leena Juntunen,
Mari Martin, Hanna M. Nikkanen, Riku Saastamoinen & Isto Turpeinen

Tämä toimenpide-suositus on suunnattu kuntien sivistys- ja kulttuuritoimille, peruskouluille, taiteen perusopetusta antaville oppilaitoksille, lastenkulttuurikeskuksille ja muille taide- ja kulttuurikasvatuspalveluita tuottaville tahoille.

Tutkimusten mukaan taide- ja kulttuurikasvatus vahvistaa lasten ja nuorten kulttuurista pääomaa ja valmiuksia toimia aktiivisesti yhteiskunnassa. Siksi peruskoulusta tulee

rakentaa Suomen suurin kulttuurikeskus, jossa laadukas ja monipuolinen taide- ja kulttuurikasvatus on tasa-arvoisesti kaikkien oppilaiden saatavilla.

kuva: Juha Metso

Taide- ja kulttuurikasvatusta toteutetaan peruskoulussa, taideoppilaitoksissa, lastenkulttuurikeskuksissa, museoissa, taidelaitosten yleisökasvatuksessa, vapaassa sivistystyössä ja kirjastoissa. Peruskoulu on näistä ainoa taho, joka tavoittaa kaikki lapset ja nuoret. Peruskoulun tehtävä on ehkäistä kulttuurista ja yhteiskunnan rakenteista johtuvaa eriarvoistumista ja syrjäytymistä. Sillä ei kuitenkaan nykyisin ole riittäviä resursseja toteuttaa laadukasta ja monipuolista taide- ja kulttuurikasvatusta ja turvata oppilaiden kulttuurisia oikeuksia.¹

Taide- ja kulttuurikasvatuksen laatua, monipuolisuutta ja saavutettavuutta on mahdollista parantaa tiivistämällä peruskoulun ja muiden taide- ja kulttuurikasvatustahojen yhteistyötä. Sektorirajat ylittävällä yhteistyöllä peruskoulu voi toteuttaa tehtävänsä tasa-arvon ja kulttuuristen oikeuksien toteuttajana.

Toimenpidesuosituksat yhteistyön vahvistamiseksi

- **Kunnan kulttuuritoimi ja sivistystoimi** kartoittavat yhdessä tahoja, jotka tuottavat alueellisia taide- ja kulttuurikasvatuspalveluita, ja aiempia kokemuksia hyödyntäen selvittävät niiden kanssa tehtävän yhteistyön mahdollisuuksia ja haasteita.
- **Kunnan sivistystoimi** kartoittaa peruskoulujen oppilaiden toiveita ja opetushenkilökunnan näkemyksiä siitä, miten taide- ja kulttuurikasvatusta voisi toteuttaa koulupäivän yhteydessä.
- **Kunnan sivistystoimi** tarjoaa koulujen tiloja taide- ja kulttuurikasvatuspalveluita tuottaville tahoille koulupäivän aikana ja välittömästi sen jälkeen.
- **Kunnan kulttuuri- tai sivistystoimi** laatii kunnallisen taide- ja kulttuurikasvatussuunnitelman ja kytkee sen kunnalliseen tai alueelliseen kulttuurihyvinvointisuunnitelmaan.
- **Peruskoulut** osallistuvat taide- ja kulttuurikasvatussuunnitelman suunnitteluun ja toteuttamiseen.
- **Peruskoulujen rehtorit** kannustavat opettajia luomaan paikallisia yhteistyömalleja sekä opetussuunnitelman puitteissa että sen ulkopuolella (kerho- ja harrastustoiminta).
- **Peruskoulujen rehtorit** velvoittavat opettajia osallistumaan taide- ja kulttuurikasvatuksen täydennyskoulutukseen ja suuntaavat resursseja siihen.
- **Taide- ja kulttuurikasvatuspalveluita tuottavat tahot** hakeutuvat aktiiviseen yhteistyöhön alueen peruskoulujen kanssa tiedostaen ja huomioiden toimintakulttuurien erot.

Ongelma

Lapset ja nuoret ovat Suomessa eriarvoisessa asemassa taide- ja kulttuurikasvatuspalveluiden saajina. Mahdollisuus osallistua taideharrastuksiin ja päästä osalliseksi julkisesta kulttuuritarjonnasta on pitkälle sidoksissa perheen koulutus- ja tulotasoon.¹ Lapsen kulttuurinen pääoma puolestaan vaikuttaa myös akateemiseen kyvykkyyteen ja koulutusvalintoihin.² Sosioekonomiset ja kulttuuriset tekijät muodostavat hyväosaisuuden kehän, joka vahvistaa itse itseään. Huoltajat, joilla on myönteisiä kokemuksia taiteesta ja kulttuurista, haluavat antaa niitä myös lapsilleen. Näin sosiaaliset, aineelliset ja kulttuuriset voimavarat siirtyvät sukupolvelta toiselle. Käänteisesti perheen matala koulutus- ja tulotaso tuottaa kulttuurista eriytymistä ja pitää yllä huono-osaisuuden kehää. Kulttuurinen osallisuus – tai osattomuus – onkin pikemminkin peritty kuin yksilöllinen valinta.³

Hallituksen kärkihanke *Parannetaan taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta* tunnistaa, että taiteen perusopetuksen ja lastenkulttuurin saavutettavuus on jakautunut epätasaisesti.⁴ Vaikka Suomessa on laaja taideoppilaitosten verkosto, on taiteen perusopetuksen saavutettavuus huomattavan epätasa-arvoista. Taiteen perusopetuksen piirissä on vain noin 12 prosenttia lapsista eli 135 000 oppilasta. Julkisesta tuesta huolimatta opetus on maksullista, ja opiskelun esteenä ovat usein suuret lukukausimaksut ja musiikissa lisäksi instrumentin hankintakulut. Taiteen perusopetuksen saatavuudessa on myös alueellisia eroja. Esimerkiksi taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä on parhaiten saavutettavissa Etelä-Suomessa ja heikoiten Länsi- ja Sisä-Suomessa. Eriarvoisuutta on myös kaupunkien sisällä. Esimerkiksi Helsingissä taide- ja kulttuuritarjonta vaihtelee suuresti eri kaupunginosien välillä.⁵

Taideopetukseen osallistuminen on myös sukupuolen mukaan epätasapainoista: Kolme neljästä kaikista taiteen perusopetuksen oppilaista on tyttöjä, tanssia opiskelevista jopa noin 90 prosenttia. Ainoastaan arkkitehtuuria opiskelevista suurin osa on poikia.⁶ Myös koulun taideaineiden opetuksessa poikien tilanne on huolestuttava: heidän oppimistuloksensa taideaineissa ovat heikompia ja asenteensa niitä kohtaan negatiivisempi kuin tyttöjen. Myös valinnaisiin taideaineisiin hakeutuminen on sukupuolen mukaan jakautunutta.⁷ Taidekasvatuksen saavutettavuuteen näyttäisivätkin vaikuttavan myös sukupuoleen liitetyt sosiaaliset ja kulttuuriset asenteet, joissa taideaineet nähdään kouluympäristössä ensisijaisesti tyttöjen aineina. Tällaiset ennakkokäsitykset rajoittavat oppilaiden liikkumatilaa ja valintoja taiteellisina toimijoina.⁸ Lisäksi vammaisten ja muiden erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten mahdollisuudet osallistua taideharrastuksiin ovat erittäin rajalliset.⁹

Taiteen perusopetuksen piirissä on vain noin 12 prosenttia lapsista. Kolme neljästä kaikista taiteen perusopetuksen oppilaista on tyttöjä.

Miksi on tärkeää, että taide- ja kulttuurikasvatus on kaikkien saatavilla?

Oikeus kulttuuriin ja taiteeseen on laajasti tunnustettu kansainvälisissä ihmisoikeussopimuksissa. Niissä taide ja kulttuuri ilmaistaan itseisarvoisina ja ne ymmärretään sivistykseen ja demokratiaan elimellisesti liittyvinä inhimillisen elämän ilmiöinä.¹⁰ Taideaineiden opiskelu edistää demokratian vaatimaa toisten ihmisten kunnioittamista ja huomioimista sekä toisten asemaan asettumista. Se tukee toisiaan suvaitsevien ja ymmärtävien kansalaisten kasvattamista sekä purkaa ennakkoluuloja ja stereotypioita. Taiteelliseen toimintaan liittyvät vuorovaikutuksen ja ilmaisun muodot rakentavat yhteisöjä, synnyttävät yhteenkuuluvuuden tunnetta ja jaettuja merkityksiä. Esteettiset kokemukset ovat ihmiselle ominaisia ja välttämättömiä. Mielekkääseen elämään kuuluu myös oikeus ilmaista itseään, leikkiä ja käyttää mielikuvitusta. Myös vammaisille ja erityistä tukea tarvitseville henkilöille tulisi taata esteettömästi mahdollisuus osallistua taiteen kokemiseen ja tekemiseen, heidän itsemääräämisoikeutensa ja ihmisarvonsa tunnistaen. Mahdollisuus osallistua taiteeseen ja kulttuuriin on jokaisen ihmisen perustarve ja -oikeus.¹¹

Kulttuurinen osallisuus ja aktiivinen kansalaisuus ovat myös perusopetuksen opetussuunnitelman keskeisiä tavoitteita. Opetussuunnitelman perusteissa kannustetaan tukemaan oppilaiden harrastamista.¹² Taidekasvatuksen suotuisista vaikutuksista oppimiseen, hyvinvointiin ja sosiaalisten taitojen kehittymiseen on vahvaa empiiristä näyttöä. Laadukas taidekasvatus vahvistaa koululaistaitoja, identiteettityötä, itsetunnon rakentumista ja ennen kaikkea toisen kohtaamista.¹³ Taiteella ja taidekasvatuksella on todettu olevan kokonaisvaltaisia hyvinvointivaikutuksia: oppimisvalmiuksien vahvistumisen lisäksi muun muassa käyttäytymisen ongelmien on havaittu vähenevän.¹⁴ Tämä korostuu erityisesti tukea tarvitsevien oppilaiden kohdalla. ArtsEqual-hankkeen kouluinterventiot viittaavat samaan suuntaan.¹⁵ Taidekasvatuksella on merkitystä myös kouluviihtyvyyden parantamisessa. On hälyttävää, että vuonna 2016 noin puolet 12-vuotiaista koululaisista tunsikin jonkinasteista kynnisyttä koulunkäyntiä kohtaan ja että 15 prosenttia heistä koki koulun täysin merkityksettömänä tulevaisuutensa kannalta.¹⁶ Taiteen vahvempi asema koulussa voi tukea koulunkäynnin mielekkyyttä, sillä taiteellinen toiminta antaa mahdollisuuksia toimia aktiivisesti, ilmaista itseään ja vaikuttaa ympäristöön. Väilliset vaikutukset ilmenevät muun muassa kouluviihtyvyyden ja yhteisöllisyyden paranemisena.

Hallituksen kärkihanke *Parannetaan taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta* suuntaa avustuksia peruskoulujen sekä taide- ja kulttuurialan toimijoiden yhteistyössä toteuttamaan kerho- ja harrastustoimintaan ja tukee ajatusta joustavasta koulupäivästä. Rahoitusta on suunnattu koululaiskyselyiden avulla oppilaiden toiveiden ja kiinnostuneiden koulujen mukaan. Hankkeen seurannassa on kuitenkin raportoitu yhteistyön ongelmia. Koulun ja taide- ja kulttuurilaitosten yhteissuunnittelussa on ollut haasteita: esimerkiksi toimintakulttuurien erot ovat vaikeuttaneet yhteistyötä. Yhteistyön kehittämisessä voidaan entistä paremmin hyödyntää aiemmista hankkeista koottua tutkimusperustaista tietoa.¹⁷

ArtsEqual-hankkeen kouluinterventiossa on koettu positiivisena, että taidekasvatuksen ohjaama toiminta on niveltynyt koulupäivään: toiminnan on nähty muun muassa kehittävän uusia menetelmällisiä näkökulmia ja oppilaan kohtaamisen tapoja.¹⁸ Toisessa interventiossa on todettu, että koulun tiloissa heti koulupäivän jälkeen tarjottu ja taloudellisesti tuettu soitonopetus on helpottanut soittoharrastuksen aloittamista. Tutkimukset tukevat myös näkemystä, jonka mukaan kulttuuriset stereotypiat on mahdollista ylittää, kun esittävän taiteen opetusta tarjotaan kaikille, muun muassa sukupuoleen katsomatta.¹⁹

Mahdollisuus osallistua taiteeseen ja kulttuuriin on jokaisen ihmisen perustarve ja -oikeus. Taidekasvatuksen suotuisista vaikutuksista oppimiseen, hyvinvointiin ja sosiaalisten taitojen kehittymiseen on vahvaa empiiristä näyttöä.

Peruskoulu kulttuurikeskuksena

Koulu voi olla Suomen suurin kulttuurikeskus, jos taide- ja kulttuurikasvatuksessa tehdään yhteistyötä entistä tiiviimmin ja yli sektorirajojen. Näin voidaan ylittää alueellisia, sosioekonomisia, kulttuurisia, taloudellisia, oppimisvalmiuksiin tai sukupuoleen liittyviä rajoja sekä kääntää yksilöiden ja toimintakulttuurien erot rikkaudeksi ja voimavaraksi. Peruskoulu tavoittaa koko ikäluokan. Opettajien pedagoginen ammattitaito ja oppilaan tuntemus on laadukkaan taidekasvatuksen perusta. Taide- ja kulttuurilaitosten toimijat voivat puolestaan rikastuttaa peruskoulun toimintakulttuuria osallistumalla koulun taidekasvatukseen koulupäivän aikana ja tuomalla kouluun uusia toimintatapoja. Kulttuurista tasa-arvoa voidaan lisätä tarjoamalla taide- ja kulttuuriharrastuksia koulussa välittömästi koulupäivän jälkeen, jolloin ne ovat helposti kaikkien saavutettavissa. Olennaista on, että kaikki toimijat kunnioittavat toisiaan, tutustuvat erilaisiin toimintakulttuureihin, tuntevat lapsen ja nuoren yksilölliset tarpeet ja kehityksen sekä tukevat heidän kasvuaan.

Toimenpidesuosituksemme on, että koulusta tehdään tasa-arvoa vahvistava kulttuurikeskus, jossa

- monialainen taidekasvatus on olennainen osa peruskoulun toimintaa
- taidetta ja kulttuuria on tarjolla kerhoina ja muina vapaa-ajan harrastuksina
- taiteen ja kulttuurin kasvua tukevat vaikutukset tavoittavat kaikki lapset ja nuoret ikään, sukupuoleen, asuinpaikkaan tai sosioekonomiseen taustaan katsomatta
- oppilaat saavat kosketuksen kaikkiin taidemuotoihin ja kokevat kulttuurista osallisuutta ja toimijuutta sekä rakentavat luontevan suhteen paikallisiin taide- ja kulttuuritoimijoihin
- jokainen oppilas saa tuoda esiin omaa ainutlaatuisuuttaan ja kehittää omaa potentiaaliaan.

- 1 POPS 2014, 18; Suomen perustuslaki; YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista.
- 2 Vettenranta 2015.
- 3 Af Ursin 2016; Catterall et al. 2012; Knell et al. 2015; Martin 2017; Purhonen et al. 2014;
- 4 <http://valtioneuvosto.fi/hallitusohjelman-toteutus/osaa-minen/karkihanke4>.
- 5 Etelä-Suomen aluehallintovirasto 2014; Koramo 2009; Lapsiasiavaltuutetun vuosikirja 2015; Vettenranta 2015; Vismanen, Räisänen & Sariola 2016.

- 6 Taiteen perusopetuksen alueellinen saavutettavuus 2012.
- 7 Esim. Laitinen, Hilmola & Juntunen 2011.
- 8 Kuoppamäki & Vilmilä 2017; Kuoppamäki 2015; Turpeinen 2015.
- 9 Helén 2016.
- 10 Esim. Yleissopimus lapsen oikeuksista (59/1991).
- 11 Nussbaum 2011; Dissanayake 2009; Lehikoinen & Rautiainen 2016.
- 12 POPS 2014, 42.

- 13 Esim. Anttila 2013; Nikkanen 2014; Turpeinen 2015.
- 14 Cultural Learning Alliance 2017.
- 15 Esim. Jaakonaho 2017.
- 16 Salmela-Aro & Tuominen-Soini, painossa.
- 17 Anttila 2013; Uptitis 2006.
- 18 Turpeinen 2017; Jaakonaho 2017.
- 19 Anttila 2013.

Lähteet

- Anttila, E. 2013. Koko koulu tanssii! Kehollisen oppimisen mahdollisuuksia kouluyhteisössä. Acta Scenica 37. Helsinki: Teatterikorkeakoulu.
- Catterall, J., Dumais, S. & Hampden-Thompson, G. 2012. Arts and at-risk-youth: Findings from four longitudinal studies. Research Report #55. Washington, DC: National Endowment of the Arts. <https://www.arts.gov/sites/default/files/Arts-At-Risk-Youth.pdf>
- Cultural Learning Alliance. 2017. Imagine Nation. The value of Cultural Learning. http://www.culturallearningalliance.org.uk/images/uploads/ImagineNation_2_the_value_of_cultural_learning.pdf
- Dissanayake, E. 2009. The artification hypothesis and its relevance to cognitive science, evolutionary aesthetics, and neuroaesthetics. Special Issue on Aesthetic Cognition. Cognitive Semiotics 5, 148–173.
- Etelä-Suomen aluehallintovirasto. 2014. Taiteen perusopetuksen alueellinen saavutettavuus 2012. Aluehallintovirastojen peruspalvelujen arviointi. Etelä-Suomen aluehallintoviraston julkaisuja 28/2014.
- Helén, E. 2016. SATA – Saavutettava lastenkulttuuri ja taiteen perusopetus -hanke. Esiselvityksen raportti. Tampereen kaupunki.
- Jaakonaho, L. 2017. Encountering and embodying difference through dance: reflections of a research project in a primary school in Finland. Teoksessa S. Burridge & Svendler Nielsen, C. (toim.), Dance, access and inclusion: Perspectives on dance, young people and change. New York: Routledge.
- Jääskeläinen, Liisa et al. 2015. Tasa-arvotyö on taitolaji. Opas sukupuolten tasa-arvon edistämiseen perusopetuksessa. Oppaat ja käsikirjat 2015:5. Helsinki: Opetushallitus.
- Koramo, M. 2009. Taiteen perusopetus 2008. Selvitys taiteen perusopetuksen järjestämisestä lukuvuonna 2007–2008. Helsinki: Opetushallitus.
- Korkeakoski, E. & Pääjoki, T. 2014. Taikalamput näkyvät ja vaikuttavat. Lastenkulttuurin taikalamppuverkoston keskuksen vuosien 2009–2013 toiminnan vaikuttavuuden arviointi. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2014: 8. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö.
- Knell, J. 2015. Enriching Britain: Culture, Creativity and Growth. The 2015 Report by the Warwick Commission on the Future of Cultural Value. http://www2.warwick.ac.uk/research/warwickcommission/futureculture/finalreport/warwick_commission_final_report.pdf
- Kuoppamäki, A. 2015. Gender lessons: Girls and boys negotiating learning community in Basics of Music. Studia Musica 63. Helsinki: Taideyliopiston Sibelius-Akatemia.
- Kuoppamäki, A. & Vilmilä, F. 2017. "Musta tuntui, että mulla on ohjat". Nuoret musiikillisen toimijuuden sanoittajina. Nuorisotutkimuslehti. Painossa.
- Laitinen, S., Hilmola, A. & Juntunen, M.-L. 2011. Perusopetuksen musiikin, kuvataiteen ja käsityön oppimistulosten arviointi 9. vuosiluokalla. Koulutuksen seurantaraportit 2011:1. Helsinki: Opetushallitus.
- Lapsiasiavaltuutetun vuosikirja 2015. Harvojen yhteiskunta vai kaikkien kansakunta? Hallituskausi 2011–2015 lapsen oikeuksien näkökulmasta. <http://vuosikirja.lapsiasia.fi>
- Lehikoinen, K. & Rautiainen, P. 2016. ArtsEqual Policy Brief 1/2016.
- Martin, M. 2017. (tulossa). Lastenkulttuurikeskukset osallisuutta tuottamassa. Huoltajien arvioita lastensa osallistumisesta ja osallisuudesta taiteeseen ja kulttuuriin. Lastenkulttuurikeskusten liitto ja Taideyliopiston ArtsEqual-hanke.
- Nikkanen, Hanna M. 2014. Musiikkiesitykset ja juhlat koulun toimintakulttuurin rakentajina. Helsinki: Taideyliopiston Sibelius-Akatemia.
- Nussbaum, M. 2011. Talouskasvua tärkeämpää: Miksi demokratia tarvitsee humanistista sivistystä. Helsinki: Gaudeamus.
- Nussbaum, Martha 2010. Creating Capabilities: The human development approach. Cambridge: The Belknap Press of Harvard University Press.
- POPS 2014. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Helsinki: Opetushallitus.
- Pulkkinen, L. 2015. Innostava koulupäivä: ehdotus joustavan koulupäivän rakenteen vakiinnuttamiseksi. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:6. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö.
- Purhonen, S. & työryhmä. 2014. Suomalainen maku: Kulttuuripääoma, kulutus ja elämäntyylien sosiaalinen eriytyminen. Helsinki: Gaudeamus.
- Räisänen, P. 2014. Taide keskittyy keskustaan. Helsingin kulttuuri- ja kirjastolautakunnan avustusten alueellisen jakautumisen vuonna 2013. Helsinki: Helsingin kulttuurikeskus.
- Taiteen perusopetuksen alueellinen saavutettavuus 2012. Aluehallintovirastojen peruspalvelujen arviointi. Etelä-Suomen aluehallintoviraston julkaisuja 28/2014.
- Turpeinen, I. 2015. Raakalautaa ja rakkautta. Kolme sommitelmaa oman elämän tanssista. Acta Scenica 41. Helsinki: Teatterikorkeakoulu.
- Turpeinen, I. 2017. Raw-board-working-style, Pedagogical Love and Gender. Teoksessa S. Koff & C. Svendler Nielsen (toim.), Twist & Twin Dancing Identities. 2015 Dance and the Child International Congress Proceedings. Braddon, Australia: Ausdance.
- Af Ursin, P. 2016. Explaining Cultural Participation in Childhood – Applying the Theory of Planned Behavior to German and Finnish Primary School Children. Kasvatustieteen laitos. Annales Universitatis Turkuensis B 423. Turku: University of Turku.
- Salmela-Aro, K. & Tuominen-Soini, H., painossa. Koulu-uupumuksesta innostukseen. Teoksessa Välittäkö kukaan. Gaudeamus. https://teholapaisy.wikispaces.com/file/view/Salmela-Aro_LV_JRNksa.pdf
- Suomen perustuslaki 1999/731. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>.
- Vettenranta, J. 2015. Koulutuksellinen tasa-arvo Suomessa. Teoksessa Millä eväillä osaaminen uuteen nousuun? PISA 2012 -tutkimustuloksia, toim. Jouni Välijärvi & Pekka Kupari, 72–93. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2015:6. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö. <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75126/okm6.pdf>
- Vismanen, E., Räisänen, P. & Sariola, R. 2016. Taiteen perusopetuksen tila ja kehittämistarpeet Helsingissä. Helsinki: Helsingin kulttuurikeskus.
- Uptitis, R. 2006. Challenges for artists and teachers working in partnership. Teoksessa P. Burnard & S. Hennessy (Eds.). Reflective practices in arts education. Dordrecht, The Netherlands: Springer, 55–65.
- YK:n Yleissopimus lapsen oikeuksista. <https://www.unicef.org/crc/>.

Eeva Anttila (Tanssit. Tri, KL) työskentelee tanssipedagogiikan professorina Taideyliopiston Teatterikorkeakoulussa. ArtsEqual -hankkeessa hän toimii Arts@School -tutkimusryhmän johtajana. Vv. 2009–13 hän johti Vantaan kaupungin ja OKM:n rahoittamaa ”Koko koulu tanssii!” -hanketta. eeva.anttila@uniarts.fi

Liisa Jaakonaho, MA on tohtorikoulutettava Taideyliopiston Teatterikorkeakoulun Esittävien taiteiden tutkimuskeskuksessa. Koulutukseltaan hän on tanssipedagogi sekä tanssi- ja liiketerapeutti. Hän on työskennellyt muun muassa kouluissa erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden parissa, soveltaen tanssia kokonaisvaltaisen oppimisen tukena. Väitöstutkimuksessaan hän tarkastelee eettisiä kysymyksiä kehitysvammaisia henkilöitä osallistavassa taidepedagogisessa toiminnassa. liisa.jaakonaho@uniarts.fi

Marja-Leena Juntunen (FT, KL, MuM) toimii Taideyliopiston Sibelius-Akatemian musiikkikasvatuksen professorina. Hän on työskennellyt musiikinopettajien kouluttajana lähes 30 vuotta. Juntunen on julkaissut lukuisia musiikkikasvatuksen oppimateriaaleja sekä artikkeleita kansanvälisissä tieteellisissä lehdissä ja kokoomateoksissa. Hän on toiminut myös asiantuntijatehtävissä mm. Opetushallituksessa ja Taiteen perusopetusliitossa. marja-leena.juntunen@uniarts.fi

Teatteritaiteen tohtori **Mari Martin** työskentelee tutkijana Taideyliopistossa. Ennen tutkijanuraansa Martin työskenteli pitkään teatteripedagogina ja täydennyskouluttajana. Martin on perehtynyt monikulttuurisuuden, erityisryhmien ja syrjäytymisen ja eriarvoisuuden kysymyksiin taidekasvatuksessa. Hänen erityisalaansa ovat taiteidenvälisyys sekä omaelämäkerron hyödyntäminen taiteellisessa prosessissa, mistä hän myös laati väitöstutkimuksensa vuonna 2014. mari.martin@uniarts.fi

Hanna M. Nikkanen on peruskoulun musiikin lehtori ja Taideyliopiston tutkijatohtori. Monikulttuurisen yhtenäiskoulun musiikinopettajana hän pyrkii nopeuttamaan tutkimuksen ja käytännön kohtaamista: kehittämään tutkimusperustaisesti koulun ja kunnan käytäntöjä sekä tuomaan tutkimukseen aiheita ja tietoa suoraan koulun ja koululaisten elämästä. Nikkanen erityiskiinnostuksena on yhteisöllisen, tasa-arvoisen ja toimijuutta tukevan toimintakulttuurin kehittäminen koulussa. hanna.nikkanen@uniarts.fi

Taiteilija, opettaja ja tutkija **Riku Saastamoinen** (TeM) toimii Teatteriopettajan maisteriohjelman johtajana Taideyliopiston Teatterikorkeakoulussa. Hänen kiinnostuksen kohteitaan ovat erityisesti taidepedagogiikkaan sekä kouluympäristöihin liittyvät statushierarkiat ja muut normatiiviset valtakäytännöt, sekä tasa-arvoisten vertaissuhteiden tukeminen esitystaiteen yhteistoiminnallisten työtapojen kautta. riku.saastamoinen@uniarts.fi

Tanssitaiteen tohtori **Isto Turpeinen** työskentelee tutkijatohtorina ArtsEqual-hankkeessa ja tanssin valtakunnallisena läänintaiteilijana Taiteen edistämiskeskuksessa (Taike). Hän on Taideosuuskunta Apinatarhan ja Vapaan Tanssikoulun (TPO) perustajajäsen. Hänen erikoisalaansa on tanssin raakalauta-työtapaa, jota hän on kehittänyt työskennellessään poikien ja miesten kanssa usean vuosikymmenen ajan. isto.turpeinen@uniarts.fi

ArtsEqual policy briefit esittelevät päättäjille viimeisintä tutkimusta ja tutkimusperustaista keskustelua ArtsEqual-hankkeesta. Taideyliopiston koordinoima ArtsEqual-hanke tutkii yhteistyössä yli 50 vuorovaikutuskumppanin kanssa, kuinka taide julkisena palveluna voisi lisätä yhteiskunnallista tasa-arvoa ja hyvinvointia 2020-luvun Suomessa.

Konsortiopartnerit

Taide julkisena palveluna: strategisesti kohti tasa-arvoa
Arts as Public Service: Strategic Steps towards Equality
 Taideyliopiston koordinoima, monitieteinen tutkimushanke (2015–2020)
 Hankkeen johtaja: professori Heidi Westerlund,
 Taideyliopiston Sibelius-Akatemia.
www.artsequal.fi

Rahoittaja

